

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

תשובה לביקורת העולם הזה" על סרט מקומי, שעסק בקטר 70414. בשער האחורי של העולם הזה" הובאו קטעים נבחרים מתוך הכרך השני של "שלושה בסירה אחת", שנעשה לפי התוכנית הסאטירית הנוודית. בשער הגיליון: היצעוד גודי צה"ל אל הירדן?

שיריון בכירות תל-אביב ★ מצב יקר-המחיה נוסח מיכא"ל ★ "בריכת המריבה" הראשונה בירושלים

העם

כל העם צבא

אלו קרה הרבר בארץ אחרת, היה הלכ מתכוון למראה המחוז: ילדים קטנים מטפסים על גבי טאנקים, כאילו לא היו מכשירי-השמדה אלא צעצועי-ענק, שנועדו במיוחד בשבילם;

הנאור של המטיפים ל"נשק טהור", שהצדיקו את הרין ואף ביקשו להרחיבו על בעלי הדרגות הגבוהות, שנתנו את הפקודה. אלא גם אלה, סוגרי פולחן הכוח ואוהדי החייל-אורח האחראי למעשיו, הכירו כעובדת יסוד אחת: למשך זמן רב יישאר צבא ההגנה לישראל החשוב באברי הגוף הלאומי — ועל כן חשוב שבעתים לראוי לבריאותו ולשמרו ממחלות ממורות.

כנפי הגוזל. בעוד שמעמדו של שרת נשאר מעורפל ושום שיפור לא נראה לעין, נמשך המאבק כפינה אחרת של הוירה המיפלגתית. הציפורים הקשיות חברו יחד כדי ללחום בגוזל הטורף שהחל מצמיח כנפיים. אחרי שהחלים מסדרת נאומיו בישיה-המזל ופשט את מרדיו, נתן משה דיין כמה ראינות עיתונאיים, כפתיחה להסתערות מחודשת. הם דמו לפשיטות שנערכו על-ידי צה"ל כימי כהונתו של דיין ומטכ"ל: "פגע וברח", ערכם התעמולתי היה מרתיע, אך הישגם הפוליטי היה אפסי. אמר דיין: אין לי ויכוח עקרוני על מדיניות החוץ, אך יש לי ויכוח רק על ענייני-הפנים. כמילים אחרות: דיין לא רצה להתגרות בדויד בן-גוריון, החולש על כל ענייני החוץ והביטחון, אך מוכן לתקוף את השלישייה הכלכלית, השולחת את ידה אל הירושה: איש האוצר לוי אשכול, איש ההסתדרות פינחס לבון ואיש המי-סחר והתעשייה פינחס ספיר.

בנות תל-אביב רוכבות על טנק: מתמונות תערוכת ה"אימוץ חיל-השיריון, השבוע לפני 25 שנה בידי העיר תל-אביב, תצלום זה של בנות תל-אביב, על קנה אחד הטנקים שהוצגו לראווה לפני הציבור הרחב בכיכרות העיר.

"העולם הזה" 1101, תאריך: 5.11.1958

טיבית של השלישייה היא ארוכת-טווח עוד יותר. היא מבוססת על אישיותו של צעיר אחר: אבן.

אבא אבן מבוגר ממשה דיין בשלושה חודשים ו-18 יום כרוך, שניים בני 43. אבן מהווה מכל הבחינות את היפוכו הגמור של דיין. הקסם האישי של דיין הוא זה של קצין חיל-הפרשים, השקפת עולמו היא זו של "ובאנג וגמרנו". הקסם האישי של אבא אבן הוא זה של מדינאי צעיר, מתורבת ומשכיל, והשקפת-עולמו נובעת מן המסורת של התרבות האנגלו-סאכסית. דיין נואם כמג"ד פלמ"חאי לפני חייליו, אבן נושא נאומים מצוחצחים ומבריקים.

מקווה השלישייה: בעוד שהוזהר המיוחד של דיין עשוי לדהות במהרה, הרי הוזהר של אבן בני על יסודות איתנים יותר, ייגבר בעתיד, ככול שייתקרב אבן לתועת הציבור הישראלי. נאומו הגדול של אבן בעצרת הויכוח לחיים וייצמן

היום: 25 שנה אחרי

"בריכת המריבה" הוגת את שנתה ה-25, למרות מאבקם של דתיי ירושלים. במשך השנים נוספו על בריכה זו עוד 14 בריכות-שחיה. צהוק הגורל הוא, שבמסגרת ההסכם הקואליציוני שערכו נציגי אגודת-ישראל עם ראשי-המשלה, יצחק שמיר, שוב עלתה לכותרות "בריכת מריבה" ירושלמית, והפעם: בריכה המוקמת בימים אלה ליד שכונת רמות, בצפון ירושלים.

השבוע, וכניסתו לתפקיד נשיא מכון וייצמן נחשבים לפתיחת מיצעד שקט אך בטוח זה.

סאטירה

תבוא עליו הבריכה

כמו כל תוכנית אחרת במועדון התיאטרון, בתיאטרון הישראלי, או בכל להקה צבאית, נולדה התוכנית דתיקון לגמרי במיקרה. באחד מערבי שבת נזרמנו יוסף (פאפו) מילוא, בעל המועדון וכימאי הקתה, לביתו של דן בן-אמוץ בירושלים, שם היה מצוי אותה שעה גם דן אלמגור.

השלושה ישבו וחשבו על נושא לתוכנית החדשה של רביעיית המועדון. אלמגור, שהיה נרגז על הסדרים התיים בירושלים, המגבילים את תנועתו ותנועת ריככו ביום השבת, הציע לטפל ברתיים. לדן בן-אמוץ לא היתה התנגדות. פאפו אמר, שמה שטוב בשביל השניים — טוב גם בשבילו.

כיוון שכך, לא היו בעיות: במהירות כלכלית הרגילה שלהם ישבו השלושה, חיברו תוך ארבע שעות את התוכנית כולה. אלמגור ישב בחדר נפרד, חיבר את הפיומונים. פאפו ובן-אמוץ עסקו בטקסטים.

כשהתכנסו שוב, קרוב לחצות, קרא להם אלמגור את השיר המרכזי, לפי מנגינת שש-עשרה טון האמריקאית:

שבת בירושלים וסגורות החנויות, ממאה שערים ועד תלפיות, שלושה ככול שוררת, שבת ברכה — כי אנו כאן שומרים, על המנוחה/אך אם נראה פתאום מכונית, נקרא בקול גדול: שאבעס יידי! החוצה יהודים, צאו בהמונ/הכינו אבנים: זעקצאן טון! — את עצמותיו כולם נשכחו/אנחנו נהרג — אך הוא לא יעבור/זעקצאן טון אבנים נמטיר, ושוב חוזר השקט לעיר/שבת בירושלים, ישן כול זוג/שינה בצהריים — תענוג/שינה של צהריים על העיר שפוכה/כי אנו כאן שומרים על המנוחה/אך אם נראה ברחוב, במידרכה/אברך ובתולה ההולכים לבריכה/נקרא בקול גדול: פריצעס, יידי/שוב נצא יחדיו לחזית/וכי הבריכה כאן לא תוקם/, הקימו מחסמים והכו עד רמס/זעקצאן טון אבנים נמטיר, ושוב חוזר השקט לעיר."

השלישייה לא יטבה בחיבוק ידיים. היא תיכננה כשקט את המכה הנגרית, כדי לקצץ בכנפיו של הגוזל הנועז. התוכנית הראשונה: להכריח את דיין להיכנס לכנסת, כדי שיאכר שם את הוזהר האישי שלו, כפי שקרה לאלופים אחרים לפניו. השיב דיין: אין הוא חולם אפילו להיכנס לכנסת, אלא אם כן תוכטח לו מראש משרה של שר (אחת השמועות המרפפות בירושלים: שדיין נושא את מבטו אל משרד-הפיתוח, אם לא יקבל את משרד-החוץ).

זבאנג, לא גמרנו. התוכנית האלטרנטי

אנשים

● המשורר אורי צבי גרינברג הבחיר, כי אינו מתכוון לעבור בשתיקה על טעויותיהם של אחרים. המשורר הימניקיציוני פנה למפקד אחד מהזינוי חיל-השיריון בתל-אביב, והתלונן על השמעת מנגינות גאז באנגלית במסוקי הזינוי. אודי שהמפקד התנצל לפני המשורר, כי אלה התקליטים שהומצאו לו לצורך כידור חייליו, הבטיח אצ"ג להתלונן חריפות עליך באוזני ראש עיריית תל-אביב ויושב-ראש הוועד-למען-החייל האזרחיים לאירוח השיריון בתל-אביב.

● על תערוכת המיעוטים שנערכה כעכו, הגיב הצייר והסאטיריקן שיימון צבר: סוד גלוי הוא שאנו יושבים כולנו בארץ של מיעוטים. הרוב המכריע בישראל הוא מיעוט. יש רק מיעוט קטן בלבד שהוא רוב. יש לנו מיעוט של אשכנזים, מיעוט של ספרדים, מיעוט של ערבים, מיעוט של פרסים, מיעוט של דרוזים, מיעוט של תימנים, מיעוט של מנגני אבוח, מיעוט של מיליתרים, מיעוט של קבצנים, מיעוט של אופוזיציה ולדאבנוי — גם מיעוט של מרכיבי-משקפים. אני חושב שהרוב היחיד שיש לנו כאן הוא רוב של משלמי-מיסים. אבל גם הם אינם טובלים מרוב נחת."

מיפלגות מילחמת הירודים — המשך

שלושת מיסדי פתח-תיקוה, בצאתם לרכוש את אדמות מלאכס, לקחו עימם את הרופא היווני ד"ר מזריקה, כיועץ רפואי. יעץ להם הרופא המנוסה: הסתכלו בציפורים. אם תמצאו ציפורים מעל פני השטח המוצע לכם, קנוהו. אם לא תראו ציפורים — אל תיקנו. כי הציפורים יודעות איזה שטחים טובים לבריאות ואיזה לא.

השבוע יכלו עסקני מפא"י להרהר בעצה נבונה זו. לבנו של ח"כ מפא"י עקיבא גוברין נולד בן. מיד התמלא דבר מודעות-ברכה. ציפורי המיפלגה, גדולים כקטנים, מיהרו לברך את הסבא המאושר.

כעבור ימים מעטים נשא חיים שרת, חבר המשק חמדי בעמק בית-שאן, את אחת מכתות המשק לאשה. כל מי שפשתה שרת התאספה במקום. הרד יהודה שרת מיגור חיבר מוסיקה מיוחדת, כל השרתים שרו במקלה, כאשר קולו העליו של חברה-הכנסת משה שרת עולה על כולם. אולם המארוע החגיגי לא הטביע את רישומו על עמודי דבר. מלבד מודעה קטנה של הוצאת עם עובד — שמשה שרת הוא מנהלה — לא פירסם שום מוסד מיפלגתי מודעות ברכה. ציפורי מפא"י ידעו שכל המבקה בריאות מיפלגתית, מטוב לו להתרחק בימים אלה ממשה שרת.

נערו מצטלמות ליד התוחים הקטלניים, כאילו היו אבירי אופנה חדישים. אך הרבר קרה בתל-אביב, ועל כן לא ראה בכך איש תוצאה של חינוך מיליטריסטי מסוכן. כי במדינת ישראל עומד הצבא במרכז החיים הלאומיים. הוא הציורה היחידה אשר האומה כולה מתגאה בה. הוא התוכן היחיד בחיי אינספור אזרחים, אשר צריגיוס גואל אותם מבית אפור, מעבודה משעממת ומתחושה עמוקה של חוסר-תכלית.

האבר החשוב ביותר. השבוע שכן צה"ל כמעט ללא הרף בלב המחשבה הלאומית.

תותחיו ושיריוניו תפסו חלק גדול בוויכוח הסמוך אך הכללי, שעבר השבוע בלב האומה: אם לתקוף את ירדן כדי למנוע את נפילתה ליד גמאל עבד אל-נאצר — או לא. הוצהרו הצהרות, הוכחו הכחשות, שודרו שידורים. אך מאחרי כל פיסות-הנייר עמדה הפלדה הקרה של צבא ההגנה לישראל — וכל ישראלי ידע זאת.

בצורה שונה לגמרי עמד צה"ל השבוע במרכז ויכוח לאומי אחר, שהלך והתפשט. היה זה הוויכוח על פסק-הדין של כפריקאסם. עיתון אחרים שייצגו את כל ציבעי הקשת — החל בפאשיזם גם וגולילבל, שהרים על נס החל הציינות העיוורת של רובוטים המוכנים לרצוח נשים וילדים בהינתן הפקודה, וכלה בהומאניזם